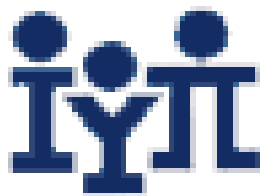

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

«Ταξινόμηση και μέτρηση στην Υγεία και στις Υπηρεσίες Υγείας: Έννοιες και Ορισμοί»

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

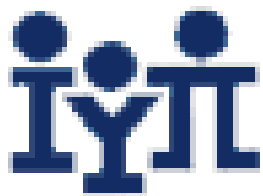
Γιώργος Νικολαΐδης
Ψυχίατρος

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

Ορισμοί στην Υγεία: κάποια πρώτα παραδείγματα

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

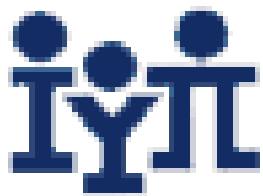
«Υγεία δεν είναι
μόνο η απουσία
νόσου ή αναπηρίας,
αλλά η κατάσταση
ευρύτερης
σωματικής, ψυχικής
και κοινωνικής
ευεξίας»

(W.H.O., 1948)

Υγεία

«Υγεία είναι η απουσία
νόσου. Νόσος είναι η
**στατιστική υπο-
φυσιολογική λειτουργία**
μέρους – συστήματος,
οργάνου ή ιστού – του
οργανισμού μελών
κάποιου δεδομένου
βιολογικού είδους»

(C. Boorse, “Health as a
Theoretical Concept”, 1977)

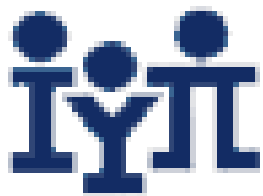

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Υγεία: Διαβαθμισμένο συνεχές εννοιών παθολογικού και φυσιολογικού (C. Boorse, “A Rebuttal to Health”, 1997)

■ Υποβέλτιστη υγεία	■ Θετική υγεία («υπερ-υγεία»)
■ Παθολογικότητα	■ Φυσιολογικότητα
■ Διαγνωστική
Παθολογικότητα	■ Διαγνωστική
Φυσιολογικότητα
■ Θεραπευτική
Παθολογικότητα	■ Θεραπευτική
Φυσιολογικότητα
■ Αρρώστια	■ Ευεξία
■ Νεκρός Οργανισμός	■ Ζωντανός Οργανισμός

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

Υγεία

«Η Υγεία είναι μια μορφή **ανθρώπινου κεφαλαίου** που αναπαριστά το συνολικό χρόνο που διαθέτει το κάθε άτομο προς παραγωγή χρηματικών και εμπορευματικών αξιών»

M. Grossman

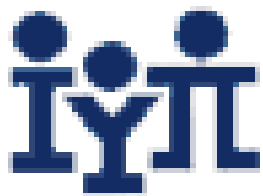
(“On the concept of Health Capital and the demand for Health”, 1972)

«Η Υγεία στον καπιταλισμό ταυτίζεται με την **ικανότητα πώλησης της εργατικής δύναμης** του ατόμου στους ιδιοκτήτες των μέσων παραγωγής»

V. Navarro (“Medicine under Capitalism”, 1975)

H. Waitzkin & B.

Waterman (“The exploitation of illness in capitalist society”, 1974)

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

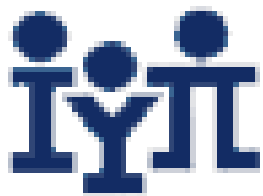
Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

Υγεία (I. Illich, “Medical Nemesis”, 1976)

«Υγεία είναι **μια διαδικασία προσαρμογής**. [...] Είναι μια αυτόνομη αντίδραση στην κοινωνικά δημιουργημένη πραγματικότητα που την διαμορφώνει η κουλτούρα.

Ορίζει την **ικανότητά του να προσαρμόζεται** σε περιβάλλοντα που αλλάζουν, να μεγαλώνει και να γερνάει, να γιατρεύεται όταν έχει πάθει κάτι, να υπομένει τα βάσανά του και να προσδοκά με ηρεμία το θάνατο. [...]

Η υγεία ορίζει μια διαδικασία, στην οποία ο άνθρωπος είναι μεν υπεύθυνος απέναντι στον εαυτό του, αλλά μόνο εν μέρει υπεύθυνος απέναντι στους άλλους»

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

Κοινωνική Δικαιοσύνη

- Η Δικαιοσύνη ως διαίρεση μεταξύ μονάδων: Βρετανικός Ωφελιμισμός (από τον Bentham στον Beveridge δια μέσου του Chadwick)

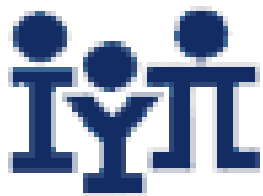
Πολιτικές τεχνικών απόδοσης δικαιότερων κατανομών

- Η Δικαιοσύνη ως αντιρρόπηση των κοινωνικών διαφορών (από το “veil of ignorance” της Ηθικής Φιλοσοφίας του Rawls στον Ο.Ο.Σ.Α.!)

Πολιτικές κοινωνικών στήριξης κατώτερων στρωμάτων

- Η Δικαιοσύνη ως ιδεολογική έννοια απότοκος ταξικών συσχετισμών και συγκρούσεων (από τον Marx στον Navarro δια μέσου του Sweezy και του Ackerknecht)

Πολιτικές καθολικής αναδιανομής

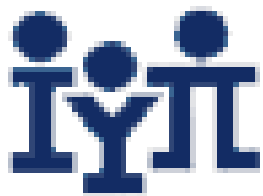

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Κοινωνική Δικαιοσύνη: Ορισμοί, Θεωρητικές Προϋποθέσεις & Συστήματα Υγείας

- Πολιτικές τεχνικών απόδοσης δικαιότερων κατανομών
- Πολιτικές στήριξης κατώτερων κοινωνικών στρωμάτων
- Κρατικά συστήματα υγείας
- Καθολικότητα
- Ισότητα
- Κεντρικά ελεγχόμενες επιλογές
- Κόστος Χρόνου/«Σκιώδεις» τιμές συστημάτων
- Προγράμματα επιλεκτικής και στοχοκατευθυνόμενης στήριξης των κατώτερων και πιο ευάλωτων μερίδων του πληθυσμού
- Συμπληρωματικότητα μορφών περίθαλψης/Δικτύωση δομών και υπηρεσιών
- Περιορισμοί στο εύρος των καλύψεων
- Συμπληρωματικότητα στις πληρωμές

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

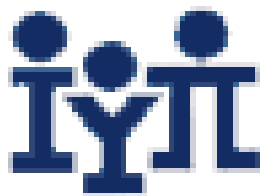

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Archibald Cochrane

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

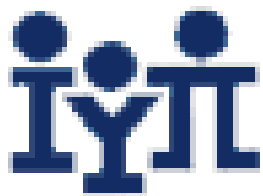

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

Η πολλαπλότητα του αιτήματος της Τεκμηρίωσης στην Ιατρική

- Η Τεκμηριωμένη Ιατρική ως απόρροια της εφαρμογής του **Βρετανικού Ωφελιμισμού** σε ένα καθολικό κρατικό σύστημα υγείας (από τον Bentham στον Beveridge δια μέσου του Chadwick).
- Η Τεκμηριωμένη Ιατρική συνυφασμένη με το εγχείρημα συγκράτησης του κόστους των δαπανών ως μέσο **αντιρρόπησης των κοινωνικών διαφορών** (από το Rawls στον Ο.Ο.Σ.Α. δια μέσου του Einthoven).
- Η Τεκμηριωμένη Ιατρική ως ιδεολογική έννοια **αμφισβήτησης του κυρίαρχου Ιατρικού μοντέλου** και του «ιατροβιομηχανικού» συμπλέγματος (από τον Marx στον Navarro δια μέσου του Sweezy και του Ackerknecht)
- Η Τεκμηριωμένη Ιατρική ως έννοια **αμφισβήτησης της κυριαρχίας των «ειδικών»** στις δυτικές κοινωνίες (από τους Emerson και Thaurau στον Gadamer δια μέσου του Illich)

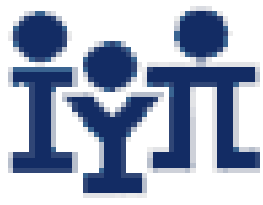

Η έννοια του Τεκμηρίου στην Υγεία

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

- Οι κλινικές - θεραπευτικές πρακτικές είναι σύνθετες και ολιστικές διαδικασίες (Jennings & Loan, 2001).
- Μόνο οι εμπειρικές γνώσεις δεν επαρκούν για να αιτιολογήσουν επαρκώς την θεραπευτική γνώση (Nagle & Mitchell, 1991).
- Αν η κλινική πρακτική είναι βασισμένη μερικώς σε μια αντίστοιχη επιστήμη αυτό σημαίνει ότι μερικώς βασίζεται σε κάτι άλλο (π.χ. την «κλινική τέχνη»). Αυτό, με τη σειρά του σημαίνει πως η κλινική πρακτική δεν είναι καθατή επιστήμη.
- Αν, πάλι, η κλινική πράξη θεωρηθεί καθατή επιστημονική, τότε θα πρέπει να δεχθούμε πως μια πρακτική δημιουργεί Επιστήμη (Tarlier, 2005).

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

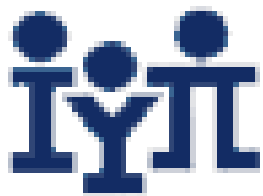

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Η έννοια του Τεκμηρίου στην Υγεία

- «Οι εμπειρικές πληροφορίες πρέπει πρώτα να μεταφερθούν, αναμειχθούν, ενσωματωθούν και αναπαραχθούν στην ιδιωτική (ή προσωπική σφαίρα) πρωτού μετατραπούν σε γνώση» (Scott-Findlay & Pollock, 2004).
- «Εμπειρικά δεδομένα, παρατηρήσεις, γεγονότα ή πληροφορίες είναι απλά και μόνο αυτά: δεν συνιστούν τεκμήρια πριν κριθούν από κάποιο/α άτομο/α ως «αληθή» ή «πιθανώς αληθή»» (Upshur et al., 2001).
- Τα εμπειρικά δεδομένα γίνονται αποδεικτά στην κλινική πράξη ως τεκμήρια όταν παρουσιάζουν υψηλό βαθμό συνοχής με προϋπάρχουσες γνώσεις και την εμπειρία (White, 1995, Thorne, 2001, Rycroft-Malone et al., 2004).

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

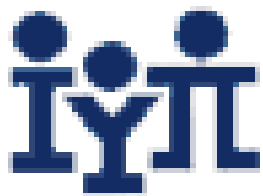

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Η έννοια του Τεκμηρίου στην Υγεία

- «Τα τεκμήρια διερμηνεύονται και κριτικάρονται μέσα από διακριτά οντολογικούς και επιστημολογικούς φακούς» (Fewcett et al., 2001).
- Τα τεκμήρια διερμηνεύονται συλλογικά από τις κοινότητες των κλινικών.
- Η διερμηνεία των προτεινόμενων τεκμηρίων έρχεται σε ιεραρχημένα κλάσματα που αντιστοιχούν σε ακαδημαϊκές πειθαρχίες (Tarlier, 2006).

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

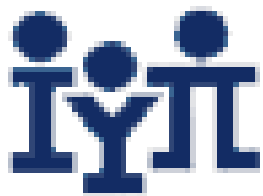

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Η έννοια του Τεκμηρίου στην Υγεία

- Τα προτεινόμενα τεκμήρια μπορούν:
 - είτε να συμφωνούν με προϋπάρχοντα,
 - είτε να τα αναθεωρούν μερικιά, αλλά όχι ουσιαστικά οπότε και γίνονται εύκολα αποδεικτά.
- Μπορεί όμως:
 - για κάποιους άλλους λόγους, μολονότι περιφερειακά, να γίνονται μεν αποδεικτά, αλλά να μην εφαρμόζονται στην κλινική πράξη ή
 - για λόγους της σοβαρότητας/πρωταρχικότητάς τους για το Επιστημονικό Παράδειγμα να μην γίνουν εύκολα αποδεικτά ως «αληθή» ή «πιθανώς αληθή».

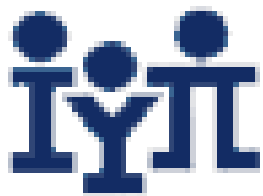
Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

Ταξινομίες και Ορισμοί

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

Μια παλαιά Κινέζικη ταξινόμια...

- Τα ζώα διαιρούνται σε:
 - ❑ Α) όσα ανήκουν στον Αυτοκράτορα,
 - ❑ Β) στα ταριχευμένα,
 - ❑ Γ) στα εξημερωμένα,
 - ❑ Δ) στα χοιρίδια του γάλακτος,
 - ❑ Ε) στις σειρήνες,
 - ❑ ΣΤ) στα μυθικά,
 - ❑ Ζ) στους αδέσποτους σκύλους,
 - ❑ Η) σε όσα περιλαμβάνονται στην παρούσα ταξινόμηση,
 - ❑ Θ) σε όσα παραδέρνουν σαν παλαβά,
 - ❑ Ι) στα αναρίθμητα,
 - ❑ Κ) στα σχεδιασμένα με πολύ λεπτό πινέλο από τρίχα καμήλας,
 - ❑ Λ) σε όσα μόλις έσπασαν το κανάτι,
 - ❑ Μ) σε όσα από μακριά μοιάζουν με μύγες.

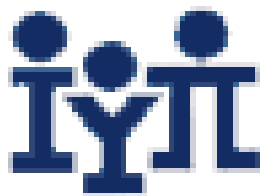
Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Γενικά προβλήματα των ταξινομιών και στην Ιατρική

Είναι δυνατή / έχει νόημα η ταξινόμια ανόμοιων
εξατομικευμένων περιπτώσεων;

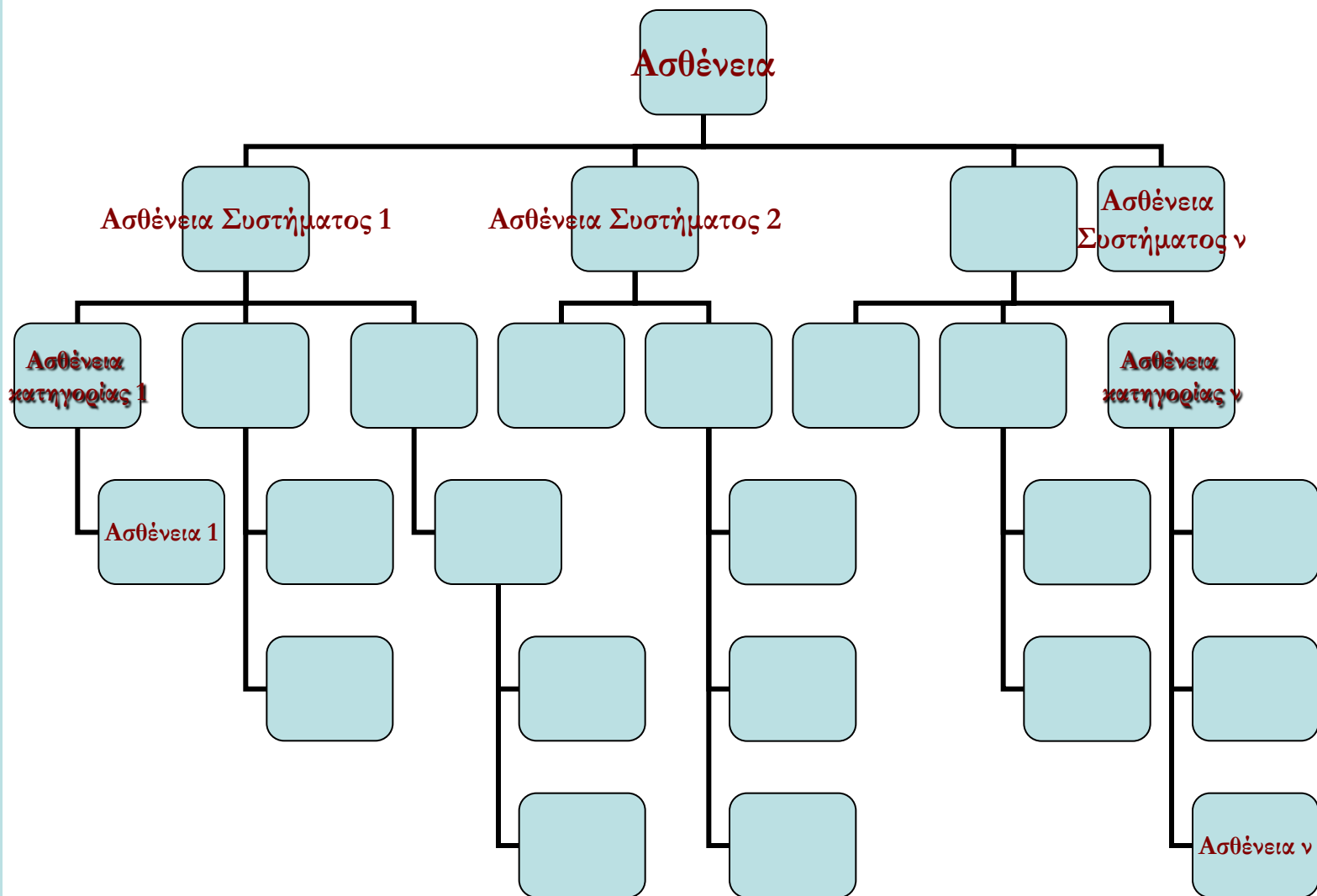
- Είναι δυνατή μια «αντικειμενική» ταξινόμηση των συμπτωμάτων, των νοσημάτων, των παρεμβάσεων, των ειδικοτήτων, των συστημάτων υγείας κ.ο.κ.;
- Με τι κριτήρια και για ποιόν γίνεται η όποια ταξινόμηση;
- Πως εισάγεται και πως αναθεωρείται μια ταξινόμια;
- Κάθε αναλυτική ταξινόμηση τείνει προς την **εξατομίκευση (άρα στην αυτοαναίρεσή της)** ενώ κάθε γενική τέτοια τείνει στην ομαδοποίηση ανόμοιων αντικειμένων.
- Τα ίδια προβλήματα και στην “upstream methodology” σε άλλο επίπεδο.
- Πολύ περισσότερα θεωρητικά προβλήματα με τις τεχνικές του “pooling” και του “bootstrapping”.

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Μια «τυπική» ταξινόμια...: από το αφηρημένο στο συγκεκριμένο

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Φυσιολογικές Λειτουργίες & Ασθένεια (Μ.

Mahner & M. Bunge, "Foundations of Biophilosophy", 1997)

Έστω τα Σύνολα:

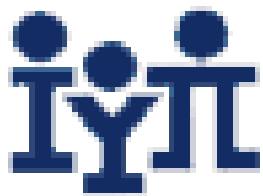
- $F = \{x/Fx\}$ (υποσυστήματα/λειτουργίες ανθρώπινου σώματος)
- $H = \{y/Hy\}$ (μέλη του βιολογικού είδους Homo Sapiens Sapiens)
- $T = \{t/Tt\}$ (χρονικές στιγμές βίου τους)

Έστω η οικογένεια συναρτήσεων B_i με πεδίο ορισμού $F \times H \times T$ και πεδίο τιμών $[-1, +1]$ (σχέση βιοτικής αξίας υπολειτουργιών με την επιτυχή βιοτική ιστορία του οργανισμού φορέα ως ολότητας)

- Ένδειξη νόσου $B_{xyt} < 0$,
- Ένδειξη υπερ-υγείας $B_{xyt} > 0$,
- Ένδειξη ουδετερότητας $B_{xyt} = 0$

Ορισμός νόσου (Π. Ουλής, «Η φύση της ψυχικής νόσου», 2003):

$$(x) (t) (M_{xt} =_{df} (\exists y) (\exists F) (FyB) ((y \sqsubset x) \wedge (Fyt \rightarrow B_{xyt}))$$

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Λειτουργισμός

- Θεωρητική επεξεργασία από την Φιλοσοφία της Νόησης και την Ψυχο-σημαντική (Putnam, 1967)
- Τι συνιστά μια λειτουργία;
 - Συστημική (Cummins, 1975, Davis, 2001)
 - Στοχοκατευθυντική (Nagel, 1961, Boorse, 1976, 2002)
 - Αλλαγών ζωής (Canfield, 1964, Horan, 1989)
 - Αιτιολογική – Ιστορική (Neader, 1980, Millikan, 1984, Griffiths, 1989, 1997)
 - Αιτιολογική μη- Ιστορική (Kitcher, 1993, Walsh, 1996)
- Μπορεί μια λειτουργία να είναι τελεολογική και τι ακριβώς σημαίνει αυτό;
 - (Εμπρόθετη, Βουλευσιαρχική, Ομοιοστατική, Οργανωτική, Μεταφορική, Λεκτική)

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

Λειτουργισμός

- Είναι οι λειτουργίες πάντα σε σχέση με κάποιο ορισμένο σύστημα υποστασιοποίησής τους;
 - *Σωβινισμός vs. Φιλελευθερισμός*
Λειτουργισμού (Block, 1972, Lewis 1991)
- Μπορεί να υπάρξει α-θεωρητικό λεξιλόγιο περιγραφής μιας λειτουργίας;
- Τι σημαίνουν τα παραπάνω για τις θεωρητικές έννοιες;
 - Μη-υποστασιοποιημένες μη-πραγματικές έννοιες; (Fodor, 1987, Dennett, 1996)

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Ολισμός του Νοήματος των Θεωρητικών Εννοιών

Έστω μια θεωρητική έννοια της θεωρίας T Ιατρικής t , η οποία στηρίζεται σε μια ακολουθία όρων $O_1, O_2 \dots, O_i$

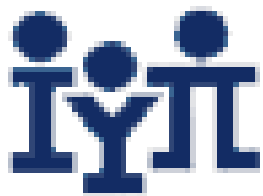
- Ορισμός M σύμφωνα με την διατύπωση Ramsey-Lewis (D. Lewis, “Psychophysical and theoretical identifications”, 1972):

$$t =_{\text{def.}} T(x) \exists x (x, O_1, O_2 \dots, O_i)$$

Η αλλιώς (S. Stich, “Deconstructing the Mind”, 1996):

$$t_1 =_{\text{def.}} T_0(x) \exists x [x, \{T_1(x) \exists x (x, O_{1.1}, O_{1.2} \dots, O_{1.i})\}, \{T_2(x) \exists x (x, O_{2.1}, O_{2.2} \dots, O_{2.i})\}, \{T_i(x) \exists x (x, O_{i.1}, O_{i.2} \dots, O_{i.i})\}]$$

- Άρα κάθε θεωρία στηρίζεται ή στον εαυτό της ή στην ανάληψη μιας οπτικής ενός κοινωνικού ρόλου “social-role stance” (G. Botterill and P. Carruthers, “Philosophy of Psychology”, 1999)

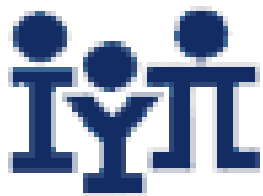
Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Πρώτα Συμπεράσματα...

- Κανένας ορισμός δεν μπορεί να μην είναι «κυκλικός».
- Κανένας ορισμός δεν μπορεί παρά να είναι:
 - είτε «φιλελεύθερος»
 - είτε «σοβινιστικός».
- Έχει όμως καμία σημασία αν «όποτε συναντά κανείς ένα άλογο μπορεί να τα ορίσει στο βαθμό που μπορεί και να το αναγνωρίσει και να το καβαλικέψει;» (Αριστοτέλης, 4^{ος} αιώνας π.Χ.)
- Σε μια τέτοια, όμως, περίπτωση, τι συνιστά ένας ορισμός;

Καλαμπάκα

12 Νοεμβρίου 2009

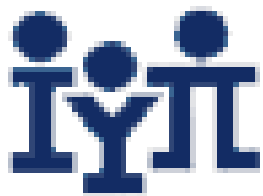
Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Πρώτα Συμπεράσματα...

- Κάθε ταξινόμια είναι χρηστική και σχετική (ιστορικά, κοινωνικά και κυρίως ως προς την χρήση και τον χρήστη της).
- Κάθε ταξινόμια θα τείνει να αυτό-αναιρείται.
- Υφίσταται, ωστόσο, κάποιο σημείο τομής του Λόγου με το Πράγμα;
- Αν και οι δυνατοί Ορισμοί και Ταξινομίες είναι δυνητικά άπειρες, παρόλα αυτά, ορίζουν «θετικότητες», δηλαδή τεχνικές Λόγου/Εξουσίας.

Καλαμπάκα

12 Νοεμβρίου 2009

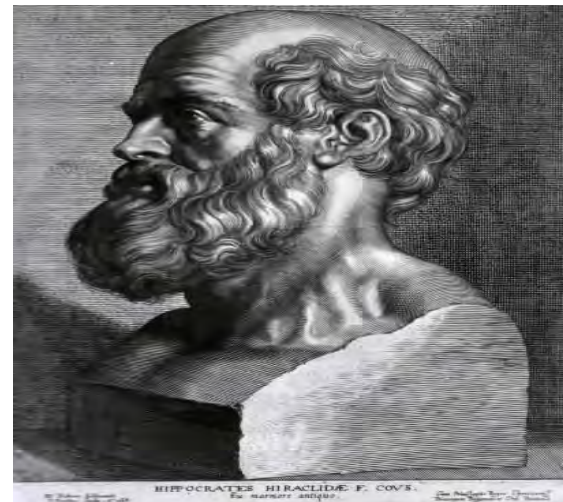
Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

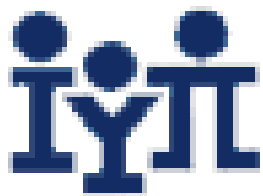
Η ιστορική πορεία διαμόρφωσης της σύγχρονης Ιατρικής

Διχοτομίες στον Ιατρικό Λόγο πριν τον 18^ο αιώνα (Ackerknecht E.H., “*A short history of Medicine*”, 1982)

- Ιπποκρατική
παράδοση: Φυσική
Ιστορία των νόσων
και Ατομικά
Ιστορικά ασθενών

- Γαληνική παράδοση:
ταξινόμια και συνταίριασμα
κάθε ατομικής περίπτωσης
στις προβλέψεις του
συστηματικού Πίνακα
ταξινόμησης

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

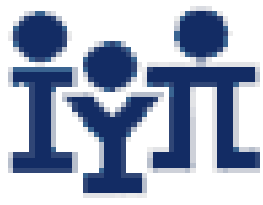
Διχοτομίες στον Ιατρικό Λόγο πριν τον 18^ο αιώνα (Canguilhem G., “Le normal et le pathologique”, rev. 2nd ed., 1966)

Αρχαία Μεσοποταμιακή & Αιγυπτιακή Ιατρική

Ιπποκρατική & Αρχαιοελληνική Ιατρική

- Εμπειρία των παρασιτικών ασθενειών ως πρωτοτυπιών μοντέλων «έξωθεν» εισβολής ενός αλλότριου σώματος που θα πρέπει να αποβληθεί εκτός του σώματος.
- Εμπειρία της ασθένειας ως διαταραχής της ισορροπίας του οργανισμού με το περιβάλλον του (διαταραχή της «ομοιόστασης») που οφείλει να αποκατασταθεί.

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

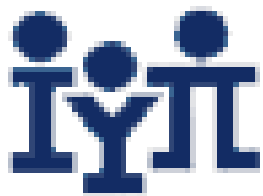
Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

Εμπειρισμός, Ορθολογισμός και Ιατρική (Descartes, Λόγος περί της Μεθόδου, Μέρος 6)

«Στην θέση της Θεωρητικής Φιλοσοφίας που διδάχτηκε στις Σχολές, μπορεί να βρει κάποιος και μια Πρακτική Φιλοσοφία....

...και, έτσι, να καταστήσουμε τους εαυτούς μας **κύριους ή κατόχους της φύσης**. Αυτό είναι επιθυμητό...κυρίως για την διατήρηση της υγείας...

...γιατί ακόμα και το μυαλό εξαρτάται τόσο πολύ από την ιδιοσυγκρασία και τη διάθεση των οργάνων του σώματος...»

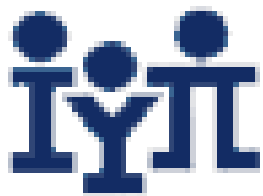

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

Εμπειρισμός, Ορθολογισμός και Ιατρική (Descartes, Λόγος περί της Μεθόδου, Μέρος 6)

...είναι αλήθεια πως η ιατρική όπως ασκείται αυτές τις ημέρες εμπεριέχει λίγη από τούτη την χρησιμότητα. Αλλά χωρίς να προσπαθούμε να την γελοιοποιήσουμε, είμαι βέβαιος ότι δεν υπάρχει κανείς ούτε μεταξύ των γιατρών που δεν θα παραδεχόταν **πως ότι γνωρίζουμε είναι σχεδόν τίποτα σε σύγκριση με αυτό που απομένει να γνωρίσουμε** και ότι μπορούμε να απαλλάξουμε τους εαυτούς μας από μια απειρία αρρωστιών και του σώματος και του πνεύματος και ακόμη ίσως την εξασθένηση που επιφέρουν τα γηρατειά, **αν υπήρχε κάποιος που να έχει επαρκή γνώση των αιτίων τους και όλων των θεραπειών που η φύση μας έχει δώσει».**

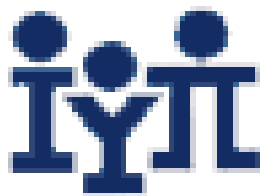

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

Η ανάπτυξη της σύγχρονης Ιατρικής από τον 16^ο στον 18^ο αιώνα

- W. Harvey: πρώτη εφαρμογή της Καρτεσιανής σκέψης στην Ιατρική
- Γενικοί **Ταξινομητικοί Πίνακες της Φύσης** (Linne και Buffon) που συμπεριλαμβάνουν τους ανθρώπους και τις διαταραχές τους (16^{ος} και 17^{ος} αιώνας).
- Αναμόρφωση της Ιατρικής (Canguilhem G., “*Le normal et le pathologique*”, 1st ed., 1943):
 - Υπόρρητη συναίνεση στις υποκείμενες ηθικές παραδοχές,
 - Μηχανιστικά μοντέλα για το σώμα και τη ζωή,
 - Σταδιακή συναίνεση στον όμορο τροπισμό του φυσιολογικού και του παθολογικού,
 - Κανονιστικός χαρακτήρας του φυσιολογικού.

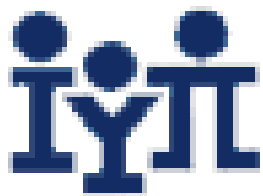

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

Η ανάπτυξη της σύγχρονης Ιατρικής: 1780-1830

- Η σύγχρονη Ιατρική ως αποτέλεσμα μιας διπλής διαδικασίας (Foucault M., *“The Order of Things”*, 1966):
 - Η ανάπτυξη των Ευρωπαϊκών Αυτοκρατοριών δημιούργησε τις έννοιες του **Πληθυσμού** & της **Δημογραφίας**
 - Η ανάπτυξη των θεσμών της αντιπροσωπευτικότητας και η επέκταση της μισθωτής εργασίας δημιούργησαν τις έννοιες της **Ζωής** & του **Ανθρώπου**
- **Η Ατομική Ιατρική** αναπτύχθηκε ως μια από τις μορφές της «Αστυνομίας» υποκαθιστώντας τον κλήρο στη ρύθμιση της «φροντίδας-του-Εαυτού»
- **Οι Επιστήμες της Δημόσιας Υγείας** δημιουργήθηκαν ως μια από τις μορφές της «Αστυνομίας» υποκαθιστώντας τις τοπικές Αρχές στη ρύθμιση της δημόσιας ζωής και των τρόπων δημόσιας συμπεριφοράς και αλληλεπίδρασης

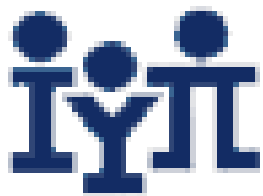

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Ακρογωνιαίοι λίθοι ανάπτυξης του σύγχρονου Ιατρικού Λόγου

- Αρχική ηγεμονία των *Επιστημών της Δημόσιας Υγείας*.
- *R. Virchow* (1821-1902), *M. von Pettenkofer*, *I. Semmelweis* & *J. P. Frank* στην Γερμανία,
- *W. Farr*, *J. Snow* & *J. Simon* και μεταγενέστερα *F. Henle* & *E. Chadwick* (1800 – 1890) στην Μ. Βρετανία,
- *L. V. Villermé* (1782–1863) & *L. Pasteur* στην Γαλλία.
- Συχνά, *τα ίδια κομβικά πρόσωπα* ευοδώνουν την μετάβαση από την πληθυσμιακή στην ατομικώς ασκούμενη σύγχρονη Ιατρική:
- Ο *R. Virchow* υποστήριξε πρώτος (εκτός της πληθυσμιακής Ιατρικής) την αρχή πως βασική μονάδα των ιστών είναι το κύτταρο, θεμελιώνοντας, έτσι, την *Παθολογική Ανατομία*.
- Ο *L. Pasteur* εκτός της διατύπωσης της θεωρίας για την πολύ-παραγοντική διάσταση των λοιμωδών νοσημάτων και επιδημιών, υπήρξε και ο θεμελιωτής της *Μικροβιολογίας*.

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

Rudolf Virchow (1821-1902)

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

R. Virchow

Θεμελίωση της **παθολογικής ανατομίας**,

θεμελίωση της επιστημονικής Ιατρικής σε πληθυσμιακή βάση
(**population-based medicine**),

■ έρευνα-δράση για την **επιδημία τύφου** στην Α. Σιλεσία
(1847),

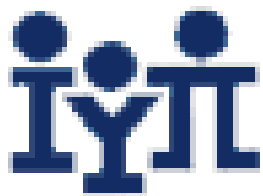
■ συμμετοχή στην φιλελεύθερη **εξέγερση του 1848** ενάντια στον
Bismarck,

■ πρόταση για **καθολική κοινωνική ασφάλιση**,

■ αναμόρφωση του Βερολίνου σε «**υγιή πόλη**»,

■ ψήφιση ανάλογου **θεσμικού πλαισίου δημόσιας υγείας** (1884).

...**Όμως...**: «...ακόμα και όταν το 1847 η Πρωσική κυβέρνηση έστειλε τον Virchow να ερευνήσει την επιδημία τύφου στην Άνω Σιλεσία» - έρευνα η οποία κατέληξε στην σύνταξη μιας έκθεσης που ο ίδιος ο Virchow θεωρούσε τη σημαντικότερη συνεισφορά του στην ιατρική – ο ίδιος ο Virchow διατηρούσε την επίγνωση ότι στην πραγματικότητα «η κυβέρνηση προσπαθούσε να καταπιέσει τις πληθυσμιακές μάζες των αγροτών που συνωστίζονταν στις φάρμες των γαιοκτημόνων Γιούνκερς, τους οποίους και υποστήριζε» (Elling 1994).

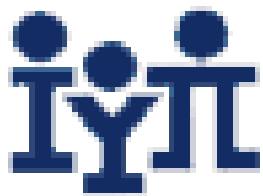

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

Κεντρική Ευρώπη – 19ος αιώνας

- **L.V. Villermé** (1782–1863): εκλαϊκευση και κοινωνικοποίηση των ζητημάτων της δημόσιας υγείας ως ζητημάτων ευρύτερης πολιτικής πάλης (“Study of the Physical Condition of Cotton, Wool and Silk workers”), συνεισφορά στην διαμόρφωση του Γενικού Νόμου για την Δημόσια Υγεία (Γαλλία, 1848), εμπλοκή στην Επανάσταση της Παρισινής Κομμούνας.
- **Max von Pettenkofer** (1818 – 1901): πατέρας της θεωρίας του «υδροφόρου ορίζοντα», αναμόρφωση του Μονάχου ως «υγιούς πόλης», ίδρυση στο Μόναχο της πρώτης πανεπιστημιακής έδρας πειραματικής υγιεινής (1865).
- **I. Semmelweis**: θεμελίωση το 1848 της μετάδοσης του επιλόχειου πυρετού από τους ίδιους τους γιατρούς και πρόταση για καθιέρωση για πρώτη φορά μέτρων αντισηψίας, απόλυσή του, απώλεια της άδειάς του για άσκηση του ιατρικού επαγγέλματος και τραγική κατάληξή του σε συνθήκες απόλυτης ένδειας.
- **F. Henle**: σημαντική συμβολή στην παθολογική ανατομική και φυσιολογία, αλλά και διάκριση αιτίου και διαδικασίας νόσησης.
- **L. Pasteur**: θεμελίωση της Βακτηριολογίας, αλλά και...
«τα βακτήρια δεν είναι τίποτα – το πεδίο είναι τα άπαν!»

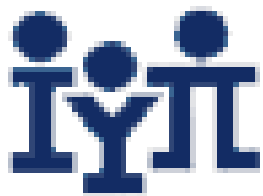

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

Edwin Chadwick (1800 – 1890)

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

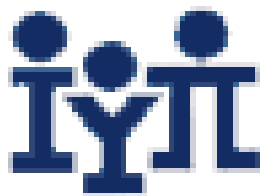
E. Chadwick

Δικηγόρος, γραμματέας – μαθητής του κορυφαίου εκπροσώπου του Βρετανικού Ωφελιμισμού **J. Bentham**, διατύπωσε το 1828 της «**Sanitary idea**», με βάση την οποία η βελτίωση της υγείας του πληθυσμού και η πρόληψη των ασθενειών θα προέρχονταν από τη βελτίωση των συνθηκών του περιβάλλοντος και όχι από την ιατρική και την πρόοδό της.

■ Ο ίδιος, χαρακτηριστικά, πίστευε ότι **το ιατρικό επάγγελμα δεν θα κρατούσε για πολύ καιρό!**

■ Η κλασική αναφορά του το 1842 για την κατάσταση της υγείας των βρετανικών λαϊκών τάξεων κατέληγε στην πρόταση μιας σειράς μέτρων προληπτικής ιατρικής, αλλά και **βελτίωσης των συνθηκών εργασίας και διαμονής** των λαϊκών τάξεων.

■ Η αναφορά αυτή είχε αντιφατικά, αλλά ευρύτατα αποτελέσματα: την διαμόρφωση μιας αμφισβητούμενης νομοθετικής πράξης, της **Public Health Act** το 1848 (που συζητήθηκε πολύ για την **κατασταλτική** λογική της), την ψήφιση της **Sanitary Act** το 1866 και, τελικά την ψήφιση της **νέας Public Health Act** το 1875 (μετά την αλλαγή των τοπικών αρχών το 1872), που έδινε μεγάλες δυνατότητες για περιβαλλοντικές παρεμβάσεις στη δημόσια υγεία.

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

Βρετανική Παράδοση – μέσα 19ου αιώνα

- Ο **W. Farr** εργαζόμενος ως υπεύθυνος για τα ιατρικά θέματα στη Στατιστική Υπηρεσία της Αγγλίας, έβαλε τις βάσεις των ταξινομητικών συστημάτων, της επεξεργασίας των στατιστικών σειρών κ.ο.κ.
- Στις εργασίες του **J. Snow** οφείλεται η πρώτη επισήμανση των στατιστικών διαφορών στην επίπτωση της χολέρας ανάλογα με τις συνθήκες υγιεινής του δικτύου ύδρευσης και αποχέτευσης.
- Ο **J. Simon**, ο οποίος υπήρξε υπεύθυνος του Γενικού Συμβουλίου για την Υγεία από το 1855 έως το 1858 υπήρξε ο ουσιαστικός εμψυχωτής της κατεύθυνσης της έρευνας της εποχής σε επιδημιολογικά θέματα.

Daniel Dafoe: “*Journal of the Plague Year*”, Λονδίνο, 1722

A
JOURNAL
OF THE
Plague Year:
BEING
Observations or Memorials,
Of the most Remarkable
OCCURRENCES,
As well
PUBLICK as PRIVATE,
Which happened in
L O N D O N
During the last
GREAT VISITATION
In 1665.

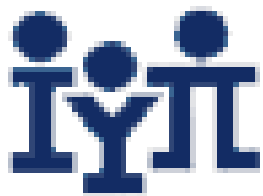
Written by a CITIZEN who continued all the
while in London. Never made publick before

L O N D O N :

Printed for E. Nutt at the Royal-Exchange; J. Roberts
in Warwick-Lane; A. Dodd without Temple-Bar;
and J. Graves in St. James's-street. 1722.

Ομοιότητες με τις επιδημίες
των ιών SARS & H1N1:

- Πανικός του γενικού κοινού
- Καραντίνα (παρότι σκοτώνει περισσότερους!)
- Παιχνίδια «ισχύος» του ιατρικού κατεστημένου
- Λήψη μέτρων φαινομενικά επιστημονικών, αλλά που αποδείχτηκαν εκ των υστέρων ότι μάλλον πολλαπλασίαζαν παρά περιορίζαν την όποια απειλή

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

Οι επιδημίες από τον 17^ο αιώνα ως σήμερα: «Πειθαρχία» & «Ασφάλεια»

(M. Foucault, "*Sécurité, territoire, population*", 1977-8/2004)

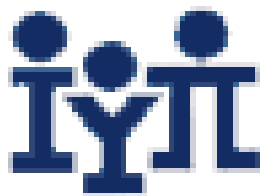
■ **«Πειθαρχία»:** διαχωρισμός υγιών από τους ασθενείς, «άρνηση» της πραγματικότητας της νόσου, επιδημιολογικός έλεγχος.

- 17^{ος}-19^{ος} αιώνας: «υγιείς γειτονιές», «υγιείς πόλεις», «υγιή οικοδομικά τετράγωνα», «υγειονομικοί» περιορισμοί στις μετακινήσεις και στην επικοινωνία.
- Πρωτοτυπικό παράδειγμα: επιδημία **πανώλης** 17^{ου} αιώνα (καραντίνα και αστυνομικά μέτρα).

■ **«Ασφάλεια»:** συνεχές υγιών και ασθενών, αποδοχή της πραγματικότητας της νόσου, επιδημιολογική επιτήρηση.

- 17^{ος}-19^{ος} αιώνας: (υποχρεωτικά ή όχι ανάλογα με την αυταρχική ή φιλελεύθερη παραλλαγή των πολιτικών) ατομικά υγειονομικά μέτρα πρόληψης και εφαρμογής ιατρικών τεχνολογιών, διαχείριση του κινδύνου.
- Πρωτοτυπικό παράδειγμα: **ευλογία**, 17^{ος} αιώνας (δαμαλισμός και εμβολιασμός).

- **Σήμερα:** εναλλαγές (συχνά συνδυαστικές) πάνω στα ίδια μοντέλα (π.χ. ιός AIDS – Katz, 2008, ιός Ebola – Waldon, 2001, ιός SARS - Wai Yin & Shu Yun, 2009 κ.ο.κ.).

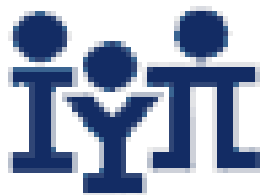

Ο Πίνακας της σύγχρονης Ιατρικής

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

	Ατομική Ιατρική	Πληθυσμιακή Ιατρική
Προληπτική	Ατομική/Συμπερι- φορική (Lifestyle) Προαγωγή της Υγείας	Προαγωγή της Δημόσιας Υγείας
Θεραπευτική	Θεραπευτική Ιατρική	Συστήματα Υγείας, Παρεμβάσεις Δημόσιας Υγείας

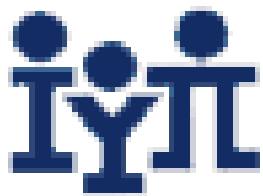

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Ο Πίνακας της σύγχρονης Ιατρικής

	Ατομική Ιατρική		Πληθυσμιακή Ιατρική	
	Εμπειρία «Εισβολής»	Εμπειρία δ/χης της Ομοιόστασης	Εμπειρία «Εισβολής»	Εμπειρία δ/χης της Ομοιόστασης
Προληπτική	Ατομική Υγιεινή	Συμπεριφορά Υγιούς διαβίωσης	Δημόσια Υγιεινή	Κοινωνικο- οικονομικοί προσδιοριστές της υγείας
Θεραπευτική	Ιατρική Μεταδοτικώ ν νοσημάτων	Ιατρική Μη- Μεταδοτικών νοσημάτων	Καραντίνα, Περιβαλλοντι κή Δημόσια Υγεία	Κοινωνική Αλλαγή

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

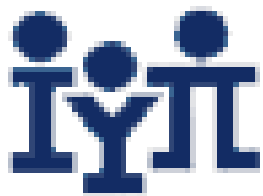

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

Ο Πίνακας της σύγχρονης Ιατρικής

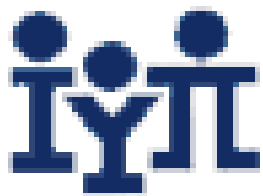
	Ατομική Ιατρική		Πληθυσμιακή Ιατρική	
	Φυσική Ιστορία	Ταξινόμια	Φυσική Ιστορία	Ταξινόμια
Προληπτική	Ατομικές προφυλάξεις και συνήθειες ζωής	Κανόνες υγιούς διαβίωσης	«Μοντέλα» και «Είδωλα» υγιούς τρόπου ζωής	Κανονισμοί υγιεινής και ασφάλειας
Θεραπευτική	Προσωπική εμπειρία νόσησης	Στιγματισμός (“Labeling”), Τεκμηριωμένη Ιατρική (Evidence-based Medicine), DRGs κ.λπ.	Δημοσιογραφία και λογοτεχνία υγείας	Οργανώσεις και Ομάδες ασθενών

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

Σύγχρονη Ιατρική: ενεστώσεις ενεργές αντιφάσεις, θεμελιώδεις καταβολές τους και εναλλακτικές προοπτικές

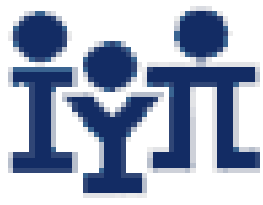

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

Γενικά προβλήματα της παραδοσιακής αντίληψης στο πεδίο των Επιστημών Υγείας

- Η βελτίωση των δεικτών υγείας των πληθυσμών επήλθε στις ανεπτυγμένες κοινωνίες **πολύ πριν και ανεξάρτητα** από την όποια επιστημονική πρόοδο του «πως» ή/και του «γιατί» τη Ασθένειας.
- Οι περισσότερες θεραπευτικές μέθοδοι συνεχίζουν να είναι **αγνώστου μηχανισμού δράσης**.
- Θεραπευτικά ή προληπτικά μέτρα βεβαιωμένης αποτελεσματικότητας σε **ατομικό** επίπεδο δεν φαίνεται να επηρεάζουν τους αντίστοιχους δείκτες υγείας των **πληθυσμών**.
- Οι σημαντικότεροι προσδιοριστικοί παράγοντες της Υγείας βρίσκονται εκτός του φάσματος των φαινομένων του άμεσου γνωσεολογικού πεδίου των Επιστημών της Υγείας (**Απόλυτο και Σχετικό Κοινωνικό Εισόδημα**).
- Ακόμα και με τις ευνοϊκότερες για τις Επιστήμες της Υγείας μελέτες η αναλογία κατά την οποία φαίνεται να **επηρεάζει η Περιθαλψη την Υγεία** δεν υπερβαίνει το 1:6 και μόνο σε συγκεκριμένες ηλικιακές ομάδες του πληθυσμού.

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

Σχετική στασιμότητα της σύγχρονης Ιατρικής (παρά τα φαινόμενα!)

- *Η σύγχρονη Ιατρική θυμίζει βροκόλακα:* διεκδικεί αριστεία προόδου ενόσω επωφελείται από την πρόοδο άλλων επιστημών όπως η Φυσική (απεικόνιση), η Χημεία (φαρμακολογία και εργαστηριακές τεχνικές) και τα Μαθηματικά (επιστήμη Η/Υ και βιοστατιστική).
- *Ο «σκληρός πυρήνας» της Ιατρικής παραμένει ακόμα πολύ λίγο κατανοητός και μάλλον υπο-εκτιμημένος:* («πως τίθεται μια διάγνωση;», «τι είναι ένα σύμπτωμα;», «τι είναι μια νόσος ή μιας διαταραχή;», «ποια είναι η υπόσταση της κλινικής εμπειρίας;»). Το απλό γεγονός ότι σήμερα οι κλινικοί διαχειρίζονται περισσότερα συμπτώματα (κύρια εργαστηριακά) δεν κάνει την διαδικασία της κλινικής πολύ διαφορετική.

Lundwik Fleck (1986-1961)

- «Γιατί ακόμα και οι καλύτεροι διαγνώστες μας συχνότατα είναι ανίκανοι να μας δώσουν μια συγκεκριμένη βάση για την διάγνωσή τους; Συχνά μπορούν μόνο να εξηγήσουν πως η όλη εμφάνιση [της κλινικής εικόνας] είναι χαρακτηριστική της μιας ή της άλλης ασθένειας» (1926).
- «Είναι στην Ιατρική που κανείς συναντά μια μοναδική περίπτωση: **όσο χειρότερος ο γιατρός, τόσο «πιο λογικές» είναι οι θεραπείες του**» (1927).

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Προβλήματα με τον (θεωρητικό) Ανθρωπισμό στην Ιατρική

Η μη-ανοχή στην **σκληρότητα στους άλλους** είναι θεμελιακό και συστατικό στοιχείο της σύγχρονης ηθικότητας (Rorty R., “Philosophy and Social Hope”, 1999).

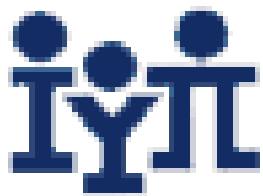
Η σύγχρονη επικρατούσα ηθική εξισώνεται με το **ευαίσθητο βλέμμα** towards πάνω στην σκληρότητα, την κακή μεταχείριση και τον άλλο που υποφέρει (Bandiou A., “L’ethique”, 1993).

Ωστόσο, ο απόλυτος Ορθολογισμός στην πραγματικότητα ισοδυναμεί με την Αντικοινωνική Διαταραχή Προσωπικότητας του DSM-IV: εκείνος που αγνοεί ολικά τον Άλλο και δρα μόνο στο έδαφος των συμφερόντων του (Zizek S., “Lacan”, 2008).

Ακόμα, μια τέτοια προσέγγιση αποκλείει οποιαδήποτε **θετική οπτική για το Καλό** βασιζόμενη αποκλειστικά σε μια σύλληψη του Ριζικού Κακού. Επιπρόσθετα, επιβάλλει μια ορισμένη άρρητη **ιεραρχία αξιών και οπτικών** (Bandiou A., “L’ethique”, 1993).

Καλαμπάκα

12 Νοεμβρίου 2009

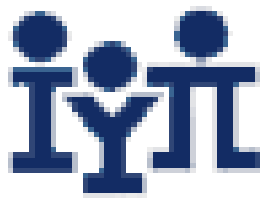

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

Μια σημαντική Επιστημολογική Τομή που κινδυνεύει να παραμένει άγνωστη...

- *Wilkinson, Marmot, Rose, Davey-Smith, Mackelbach* κ.α: Συσσώρευση πολλαπλών εμπειρικών δεδομένων για τον κοινωνικό – πληθυσμιακό επιαθορισμό της Υγείας.
- Επιβεβαίωση της μικρής σχέσης (σε πληθυσμιακό επίπεδο) της Περίθαλψης με την Υγεία.
- Διευκρίνιση των κοινωνικών μηχανισμών της παθογένειας.
- Σύμφυση των επιδημιολογικών δεδομένων και της κοινωνικής έρευνας με τα ευρήματα των Βασικών Βιολογικών Επιστημών (π.χ. αναθεώρηση των κυρίαρχων αντιλήψεων για την καρκινογένεση).
- Κατ' εξοχήν κυριαρχία στο ρεύμα των παραπάνω ερευνητών των αντιλήψεων του *Durckheim*.

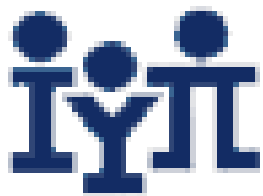

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

Kazem Sadegh-Zadeh: fuzzy logic

- Δεν υπάρχουν σαφή όρια παθολογικού και φυσιολογικού.
- Η υγεία και η ασθένεια είναι θέμα βαθμού
- Τα φαινόμενα αυτά δεν επιδέχονται σαφείς ερμηνείες της «κλασσικής λογικής».
- «Υγει-ότητα»? (Wellness”) και «Ασθενικότητα» (“patienthood”): Υγεία=1-Ασθενικότητα.
- Οι καταστάσεις της υγείας (“States of Health”) είναι «γλωσσικές μεταβλητές» που αναπαριστούν την συμμετοχή των ατόμων σε κάποιο fuzzy set, του οποίου τα μέλη παρουσιάζουν δυσφορία, πόνο, ενδογενή απειλή κατά της ζωής, απώλεια της αυτονομίας, της ζωτικότητας ή της ευχαρίστησης.
- Η αρρώστια είναι γλωσσική κατασκευή που επιδέχεται κοινωνικού κάθε φορά ορισμού.

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Κριτικές οπτικές για την Υγεία & την Περιθαλψη

■ **K. Marx**, “For Suicide”, 1864

■ **F. Engels**, “The Condition of the Working Class in England”, 1844.

■ **V. Navarro**, “Medicine under Capitalism”, 1975.

■ Αναγνώριση μεν της αναποτελεσματικότητας πολλών μεθόδων της σύγχρονης Ιατρικής, αλλά εντοπισμός και της αποτελεσματικότητάς της – Ανάδειξη της επίδρασης της εμπορευματοποίησης της Περιθαλψης στην προώθηση των αναποτελεσματικών αυτών μεθόδων («αν η Ιατρική δεν ήταν και αποτελεσματική, δεν θα μπορούσε να εμπορευματοποιηθεί»: V. Navarro, 1985).

■ **E. Durkheim**, “Suicide”, 1897

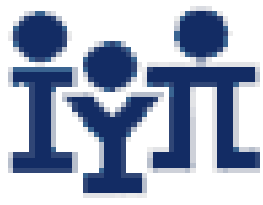
■ **E. Chadwick**, “The Sanitary Condition of the Laboring Population”, 1842

■ **A. Cochrane**, “Effectiveness and Efficiency in Health Care”, 1973.

■ **I. Illich**, “Medical Nemesis”, 1976.

■ Αμφισβήτηση του περιεχομένου, της χρησιμότητας και της αξιοπιστίας της σύγχρονης Ιατρικής έναντι των κοινωνικών αιτίων της παθογένειας. Ανάδειξη της «Ιατρογένεσης» ως φαινομένου. Επεξεργασία πολλών εμπειρικών δεδομένων για την κοινωνική βάση της παθογένειας.

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

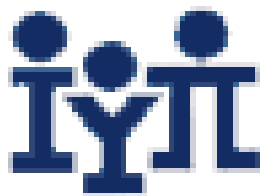

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

Η βαριά κληρονομιά του R. Descartes

- Δημόσια vs. Ιδιωτική «σφαίρα».
- Καθιέρωση της θεμελιώδους «μονάδας» του ατόμου – «διάνοιας».
- Καθιέρωση της «ιδιωτικότητας» (δηλαδή, της πρωταρχικής αυθεντίας του καθενός) στην σκέψη του (αλλά και στην «κατοχή» πλέον από την σκέψη αυτή ενός σώματος).
- Δημιουργία του «προβλήματος» σώματος – πνεύματος (mind – body problem).
- Επανακαθορισμός της Επιστημονικής δραστηριότητας ως αποσκοπούσα στην τεχνική.
- Αναγκαστική αποδοχή του «Δημόσιου» χαρακτήρα κάθε είδους Επιστημονικού Λόγου.

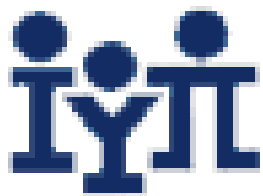

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

Μια εναλλακτική οπτική... (από τον Pascal στον Bandiou δια μέσου των Deleuze και Guattari)

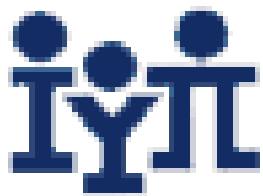
- Οντολογικά δεν υπάρχουν «ά-τομα» / θεμελιώδεις μονάδες.
- Η ιστορία του Λόγου διαμορφώνεται μέσα από περιστάσεις συμβάντων.
- Τα συμβάντα αποκλείουν / δημιουργούν πολλαπλότητες επιλογών.
- Οι πολλαπλότητες επιλογών καθορίζονται από την Πραγματικότητα, όμως οι αλήθειες που εμπορεύονται από αυτές είναι «εμμενείς» (imminent).
- Δεν υπάρχει Αλήθεια, υπάρχουν, όμως, αλήθειες.
- Κάθε αλήθεια επικαθορίζεται από την περίσταση που δημιουργήσε την δυνατότητά της.

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Συμπεράσματα

- Ίσως, μερικά από τα προβλήματα της σύγχρονης Ιατρικής οφείλονται ακριβώς στην **συμφυή** σχέση με τον Ορθολογισμό και τον Ανθρωπισμό.
- Η φαινομενική «από-ανθρωποποίηση» της σύγχρονης Ιατρικής είναι μάλλον ένας ουσιώδης Ανθρωπισμός της σύγχρονης θετικιστικής Ιατρικής εξ αιτίας:
 - *Της προσήλωσής της σε μια εξελικτική και θετικιστική αντίληψη για τις επιστήμες,*
 - *Της καταγωγής της από την «Αστυνομία» των 18ου και 19ου αιώνων,*
 - *Της κατανόησής της για την ηθική ως θέαση ενός ορισμένου Ριζικού Κακού.*

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

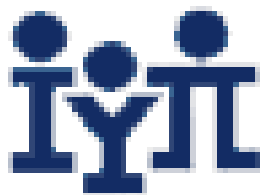
Συμπεράσματα...

Οι έννοιες του τεκμηρίου, των ορισμών, των λειτουργιών και της ταξινόμίας είναι μάλλον αυθαίρετα βασισμένες σε consensus, σχέσεις εξουσίας, ιστορικές συγκυρίες, αλλά πάντως όχι λογικά θεμελιούμενες.

Κι ακόμα...

Η πολλαπλότητα των παραγόμενων αληθειών στις Επιστήμες της Υγείας ερμηνεύεται ιστορικά, αλλά και εμπεριέχει ιεραρχήσεις που φέρουν το στίγμα των παρελθόντων και ενεστωσών αντιφάσεων ή αντιθέσεων.

- Απαιτείται μάλλον μια συνολική αναμόρφωση της αντίληψης του γενικού κοινού για το τι είναι Υγεία.
- Από την Επιστήμη του επιβεβαιωτισμού στην Επιστήμη του «γιατί όχι» (G. Bachelard).

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Άρα...

- Ο κόσμος αποτελείται από όλα εκείνα τα πράγματα που υπάρχουν (Wittgenstein).
- Είμαστε καταδικασμένοι να ζούμε (ορίζομαστε) στο εσωτερικό αντιθέσεων.
- Η ιστορικότητα του κάθε είδους Λόγου επάγει και την μεθοδολογία της ορθότητάς του.
- Η κοινωνική πραγματικότητα **είναι με τον ίδιο τρόπο που είναι** η βιολογική ή η ψυχολογική πραγματικότητα.
- Θα πρέπει μάλλον να παραιτηθούμε από τον «απριορισμό», την οικουμενικότητα εννοιών και ορισμών και από την θεώρηση της Αλήθειας ως «ένα-προς-ένα» ανταπόκριση στην Πραγματικότητα.

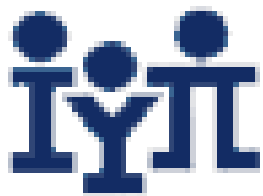
Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

Αντί Επιλόγου...

- *Ο R. Rorty είχε με μεγάλη οξυδέρκεια παρατηρήσει πως στις σύγχρονες κοινωνίες οι μεγάλοι φιλόσοφοι αδυνατούν πλέον να τις εμπνεύσουν και το ρόλο τους παίζουν πλέον άλλα πεδία Λόγου όπως η Λογοτεχνία και η Τέχνη.*
- *Με αυτήν την έννοια: “a picture tells a thousand words”; Έτσι, ο «Αντίχριστος» του Laars von Trier μπορεί μάλλον να πει πολύ περισσότερα για την κατανόηση μιας τέτοιας οπτικής από οποιαδήποτε παρουσίαση!*

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

Διεύθυνση Ψυχικής
Υγείας & Κοινωνικής
Πρόνοιας

Καλαμπάκα
12 Νοεμβρίου 2009

Ευχαριστώ για την υπομονή σας!!!